

MALTE OREDSSON

Regleringen av konsumentförsäkringsmarknaden — kommentar 1

Göran Skogh har underskattat behovet av en reglerande myndighet vad gäller konsumentförsäkringsmarknaden, skriver Malte Oredsson i en kommentar till Skoghs artikel i Ekonomisk Debatt 1980/8.

Lagstiftningen för svensk försäkringsrörelse bygger på ett antal principer, varav de viktigaste är soliditetsprincipen, skälighetsprincipen och behovsprincipen. Övervakningen av den *förstnämnda principen*, vilken innebar att försäkringsbolagen skall vara tillräckligt konsoliderade för att kunna infria sina förpliktelser, är av hävd en av försäkringsinspektionens viktigaste uppgifter. Att behov av en sådan övervakning föreligger visade sig senast under åren 1975–77, då bolagens soliditet minskade oroväckande. Av den omständigheten att under 1900-talet ingen försäkrad förlorat ersättning på grund av foretagens bristande soliditet drar Skogh slutsatsen att krav på konsolidering motsvarande det som gäller för aktiebolag borde räcka. I det sammanhanget tycks Skogh acceptera att försäkringstagare i ömsesidiga bolag skulle kunna få vidkännas förluster "men då enbart i egenskap av ägare". Försäkringsinspektionens ambition när det gäller soliditetsövervakningen är att se till att ingen försäkringstagare vare sig i aktiebolag eller i ömsesidigt försäkringsbolag skall behöva vidkännas förluster.

Övervakningen av *skälighetsprincipen*, dvs att premien är skäligt avvägd med hänsyn till skadeersättningar och administrationskostnader, anser Skogh vara omotiverad för sakförsäkringar. "Misstaget med förlustbringande premiesättning skiljer sig inte från felaktigt satta priser i annan affärsverksamhet." Svårigheten att fastställa en "skälig" premie ligger i att det gäller att bedöma den framtida utvecklingen när det gäller skadefrekvens, inflationens inverkan på skadekostnader och löner, eftersom den idag satta premien får full genomslagskraft först efter ett år och skall vara bärkraftig under ytterligare ett år. Denna för allmänheten svårbedömbara problematik har också varit ett av statsmakternas motiv för att ålägga försäkringsinspektionen skälighetsövervakningen.

När det gäller *behovsprincipen* för Skogh ett resonemang där han konstaterar att stordriftsfördelarna med sammanslagningarna av försäkringsbolag måste vägas mot nackdelarna av att "marknaden successivt monopoliseras". Då bla "behovsprincipen" är föremål för försäkringsverksamhetskommitténs överväganden vill jag inte närmare kommentera Skoghs synpunkter. Jag kan dock inte underlåta att citera en mening i sammanhanget: "Däremot försvann stordriftsfördelarna inom trafikförsäkringsverksamheten redan i början av 1960-talet, vilket kan förklaras med den, relativt sett, enklare skaderegleringen." Detta omdöme torde framkalla mångt leende hos dem som kämpar med trafikskaderegleringens svåra konst.

Det förtjänar att framhållas att Skogh riktigt återgett försäkringsinspektionens uppfattning när det gäller produktutvecklingen. Enhetliga bra försäkringsprodukter underlättar konsumenternas val och ger ökad möjlighet till prisjämförelse bolagen emellan. Däremot fattas

Generaldirektör MALTE OREDSSON är chef för försäkringsinspektionen.

åtskilligt i beskrivningen av det varierande utbud som numera finns på marknaden.

Det bör vidare påpekas att den nya konsumentförsäkringslagen inte bara innehåller regler som tvingar försäkringsgivaren att teckna *förnyad* försäkring utan konsumenten får också i princip rätt att teckna en försäkring hos ett bolag som på marknaden erbjuder den aktuella typen av försäkring. Ett eventuellt beslut av bolaget att neka teckna försäkring kan konsumenten få prövat av domstol.

Göran Skoghs påstående "att man genom etablerings- och produktkontrollen bidragit till en kartelliserad marknad med dålig lönsamhet och föga anpassade och dyra försäkringar för konsumenterna" har på intet sätt underbyggts med fakta i artikeln. Hans försök till förklaring av tesen innehåller bla praktme-

ningen: "Därtill kommer att kontrollmyndigheten måste upprätthålla goda relationer och kontaktvägar med branschorgan och företag för att inte motarbetas." Meningen avslöjar en skriande okunnighet om hur tillsynen bedrivs och om tillsynsmyndighetens sanktionsmedel.

Sammanfattningsvis vill jag – på grundval av mina erfarenheter – hävda att den nuvarande regleringen av försäkringsmarknaden bidragit till att vi idag har en väl strukturerad och väl fungerande försäkringsmarknad i Sverige. Ingenting är dock så bra att det inte kan bli bättre, varför jag med stor förväntan emotser resultaten av pågående försäkringsutredningar och då kanske främst resultatet av försäkringsverksamhetskommitténs arbete.